

Маја Димитријевић

Радна свеска 2

уз Читанку
Српски језик за други разред
основне школе

САДРЖАЈ

Уводна реч и водич кроз уџбеник	3
Школа , Драган Лукић	4
Мајка Јова у ружи родила , народна песма.....	6
Санак иде уз улицу , народна песма.....	6
Бркљача , Весна Видојевић Гајовић	8
Деда Милоје , Градимир Стојковић	8
Слатка математика , Ана Миловановић	10
Оцене , Гвидо Тартаља	10
Тајна , Мирослав Антић	10
Прича из ормара , Бранко Стевановић.....	12
Свитац тражи пријатеља , Су Ју Ђин	12
Бајка о лабуду , Десанка Максимовић	12
Први снег , Војислав Илић	15
Равнотежа , Драган Лукић	15
Шаренорепа , Гроздана Олујић.....	18
Мишја моба , народна песма	20
Бајка о рибару и рибици , Александар Сергејевич Пушкин	22
Бамби (одломак) , Феликс Салтен.....	24
Шума живот значи , Тоде Николетић	24
Огласи „Шумских новина” , Бранко Ћопић.....	24
Коњ и магарац , народна басна.....	27
Једном је један дечак зевнуо , Дејан Алексић.....	30
Два писма , Александар Поповић	33
Моји изуми , Никола Тесла.....	35

УВОДНА РЕЧ И ВОДИЧ КРОЗ УЏБЕНИК

Драги ученици,

У овој радној свесци налазе се занимљиви и корисни задаци и вежбања. Они ће вам помоћи да боље разумете песме и приче из своје читанке.

Размишљајте и одговарајте на постављена питања.

Уживајте у решавању задатака и потрудите се да ваши одговори буду што бољи. Разговарајте о одговорима и решењима са учитељем или учитељицом и друговима из одељења.

Ауторка

Народна песма **Мајка Јова у ружи родила**
Народна песма **Санак иде уз улицу**

- 1 Прочитај још једном песме „Мајка Јова у ружи родила” и „Санак иде уз улицу”. Шта им је заједничко?
  - а) У обе песме се помиње Јово.
  - б) У обе песме се помињу сан и рођење.
  - в) Обе песме су народне.
  - г) Обе песме су успаванке.Заокружи слова испред тачних одговора.
- 2 Која од ових песама говори о рођењу?
  - а) „Лепо је све што је мало”
  - б) „Китова беба”
  - в) „Деца су украс света”Заокружи слово испред тачног одговора.
- 3 Сисли и запиши успаванку од четири стиха. У њој можеш да употребиш речи: песма, дете, креветац, сан, ноћ, звезде, месец...

Наслов текста који је обрађен и у Читанци

Различите врсте задатака за проверу знања

Војислав Илић, Први снег

Драган Лукић, Равнотежа

1. Реши асоцијацију. Свака колона има решење које треба да те доведе до коначног решења.

пахуља

покривач

грудва

чишћење

шаргарепа

лонац

метла

угаљ

клизање

иглице

коцке

Северни пол

децембар

јелка

украси

Деда Мраз

2. Запиши још неколико речи којих нема у асоцијацији, а подсећају те на први снег.

---

3. „Уз музику ветра
само стари меда
играо је валцер
по поду од леда.”

Ово је део:

- а) басне
- б) бајке
- в) песме
- г) драмског текста

Заокружи слово испред тачног одговора.

4. Повежи линијом реч са одговарајућим објашњењем.

СТИХ	гласови на крају стихова који слично звуче
СТРОФА	неколико повезаних стихова
РИМА	један ред у песми

5. Стави знак ✓ испред тачне тврдње.

Стих се састоји од неколико строфа.

Строфа се састоји од неколико стихова.

Строфе се не одвајају једна од друге.

6. Подвуци један стих, а строфу заокружи.

„Из сребрне шуме
звери веће, мање,
свако би поподне
дошле на клизање.”

7. Подвуци речи које се римују у одломку песме „Први снег” Војислава Илића.

„У освитку зоре, кроз сумрачак тавни,
покривене снегом почивају равни.

А студени лахор кроз долине мирне
преко пустих поља кадикада пирне –

и с вихором лаким сеоца се хвата,
па засипље снегом и стрехе и врата.”

8. Смисли и напиши једну строфу о зими.

---

9. Сети се неке загонетке чија је одгонетка снег или зима и запиши је.

Александар Сергејевич Пушкин
Бајка о рибару
и рибици

1. Који су, по твом мишљењу, главни догађаји у овој бајци?

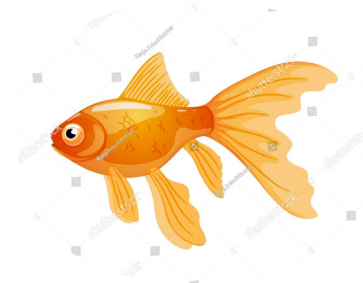
2. По чему је ова бајка необична?

а) Написана је у стиху и нема срећан крај.

б) У њој нема чудесних бића.

в) Главни ликови су животиње.

Заокружи слово испред тачног одговора.

3. Одабери одговарајућу реч да допуниш реченице.

лоша   скривена   добра

Врлина је _____ особина.

Мана је _____ особина.

4. Подвучи речи које означавају врлину.

грабљив

искрен

поштен

рђав

брижан

себичан

мудар

нескроман

5. Има ли стари рибар неку ману? Објасни зашто тако мислиш.

---

6. Повежи линијом изреку с њеним значењем.

Као риба на сувом.

Одличног је здравља.

Као риба у води.

Не проговара ни речи,
као да је нем.

Здрав као риба.

Живи удобно, пријатно,
у својој средини.

Ћути као риба.

У великој је невољи,
осећа се беспомоћно.

7. Да ли пословица **Ко тражи веће изгуби из вреће** може да буде једна од порука ове бајке? Објасни због чега.

---

8. Запиши шта желиш да поручиш нескромној деци.

9. Можеш ли за себе да кажеш да си скромна особа? Наведи једну ситуацију кад је неко похвалио или наградио твоју скромност.

Јелена Јоксимовић
Тања Мартиновић

Радна свеска 2

уз Граматику

Српски језик
за други разред основне школе

Радна свеска 2

уз Граматику и Читанку

Српски језик за други разред основне школе

Ауторке

Јелена Јоксимовић, Тања Мартиновић, Маја Димитријевић

Илустрације

Shutterstock, Невена Марковић

Рецензенти

Мирјана Вишекруна, професор разредне наставе, ОШ „Стефан Дечански“, Београд

Зорица Поповић, професор разредне наставе, педагошки саветник, ОШ „Мома Станојловић“, Крагујевац

Ката Симић Мишић, професор српског језика и књижевности

Данијела Милићевић, професор српског језика и књижевности, ОШ „Јанко Веселиновић“, Београд

Невена Буђевац, ванредни професор, Учитељски факултет Универзитета у Београду

Адела Радивојевић, професор разредне наставе, ОШ „Младост“, Београд

Мирољуб Петрић, професор разредне наставе, ОШ „Херој Радмила Шишковић“, Смедеревска Паланка

Јован Јовановић, професор разредне наставе, ОШ „Стеван Синђелић“, Београд

Издавач

Вулкан издаваштво

Вулкан знање

Господара Вучића 245

Београд

www.vulkanznanje.rs

За издавача

Мирослав Јосиповић, Ненад Атанасковић, Саша Петковић

Директор

Нада Осмајић

Главни уредник

Марина Обрадовић

Уредник издања

Светлана Курђубић Ружић

Лектура и коректура

Редакција Вулкан знања

Дизајн

Предраг Ивановић

Прелом

Ана Јовановић

Дизајн корица

Слободан Стојичић

Штампа

Вулкан штампарија, Београд

Тираж

6.000

Прво издање, 2023.

ISBN 978-86-10-04262-7

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.016:811.163.41(075.2)(076.1)

37.016:821-82(075.2)(076.1)

ЈОКСИМОВИЋ, Јелена, 1985-

Радна свеска 2 : уз Граматику : српски језик за други разред основне школе / Јелена Јоксимовић, Тања Мартиновић ; [илустрације Невена Марковић]. - 1. изд. - Београд : Вулкан издаваштво, Вулкан знање, 2023 (Београд : Вулкан штампарија). - 80, 36 стр. : илустр. ; 28 cm

Насл. стр. приштампаног текста : Радна свеска 2: уз Читанку: српски језик за други разред основне школе / Маја Димитријевић. - Оба рада штампана у међусобно обрнутим смеровима. - Тираж 6.000

ISBN 978-86-10-04262-7

1. Мартиновић, Тања, 1985- [аутор]

COBISS.SR-ID 107833353

Министарство просвете Републике Србије
одобрilo је овај уџбенички комплет за употребу у
школама решењем број:
650-02-00379/2022-07 од 6. 2. 2023. године.

Copyright © Вулкан издаваштво, Вулкан знање, Београд, 2023

Ниједан део ове књиге, ни у целини ни у деловима, не сме се умножавати, прештамповати или на било који начин дистрибуирати, укључујући и фотокопирање, снимање и сл., без дозволе аутора и издавача. Сва права задржана.

САДРЖАЈ

ГРАМАТИКА И ПРАВОПИС

Глас	6
Самогласници и сугласници.....	7
Слог	9
Именице	11
Властите именице	13
Заједничке именице	15
Род и број именица	17
Писање назива држава, градова и села и географских назива	19
Придеви	22
Бројеви – основни и редни	24
Писање датума	26
Глаголи	28
Глаголска времена	30
Потврдни и одрични глаголски облици	32
Писање речце <i>не</i> уз глаголе	34
Писање речце <i>ли</i>	36
Реченице по облику	38
Обавештајне реченице	41
Упитне реченице	43
Узвичне реченице	45
Заповедне реченице	47
Писање скраћеница	49
Две тачке и запета у набрајању	51

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

Препричавам	54
Разумем шта читам	56
Причам	58
Слатка глума	61
Описујем	64
Знам да пишем	66
Језичке заврзламе	69
Играм се речима	73
Додатак	75
Решења ребуса и истраживалица	79
Белешке	80

ВОДИЧ КРОЗ УЏБЕНИК

Задаци лаки и мало тежи да ти знање из главе не бежи.

Подсетник кратак пред сваки задатак у углу стоји и успехе броји.

Придеви

1 Употреби три описна придева да опишеш лампу са слике.

2 У следећим реченицама подвуци придеве.
На школски пано ставили смо занимљиве дечје радове. На радовима су приказане зимске чаролије.

3 Повежи придев са одговарајућом именицом.

чулава	зграда
висока	папир
поцепан	коса

4 Запиши назив животиње којој одговара опис.

лукава _____
брз _____
вредан _____
спор _____
жуто _____

5 У народној успаванци „Мајка Јова у ружи родила“ пронађи и подвуци описне придеве.

Мајка Јова у ружи родила, ружица га на лист дочекала, бијела вила у свилу повила, а пчелица медом задојила,	ластавица крилом покривала: нек је румен кó ружа румена, нек је бијел кó бијела вила...
--	---

22

Истраживалица те буди и знања нуди да пођеш на лет и откријеш свет.

6 Од обавештајне реченице направи заповедну.
Анђела је наместила кревет.
_____

Елена је усисала собу.
_____

Сара је помогла мами да опере судове.
_____

7 Деца су на систематском прегледу код зубара добила савете. Зубар је рекао да их запишу и ставе изнад лавабоа. Запиши које савете је могао да им да зубар користећи заповедне реченице.

Истраживалица
Истражи и нацртај које су забране истакнуте у музеју.

Сецкалица
Направи поруку коју ћеш окачити на врата своје собе. Погледај додатак на крају уџбеника.

48

Свезналица буди, осмех свој пробуди, нека дечја лица развесели смејалица.

РЕШЕЊА РЕБУСА И ИСТРАЖИВАЛИЦА

страна 6
бшвоиндпдлсеполотсепл
сс

страна 12
додд ешм жуп

страна 17
бшннмм (офд) н дод

страна 25
адус бад тсзрддтти бми дзвддм
птез тзвнмесо црвдодрп злвоф
лрфвддсз знвнрнд

страна 61
бшнмфл

страна 69
бмзеп
бтон
бшнфд
жвве

79

Сецкај, лепи, кроји, броји, да у свесци лепше стоји, увек нешто лепо режи, већем знању увек тежи.

Да провериш да л' је тачно, да глава не боли, решења на крају књиге свако дете воли!

Грамматика и правопис

Глас

Записани глас постаје слово.

1. Напиши назив поврћа са слике које у средини има слово П.

---

2. Прочитај наглас записане речи па глас који чујеш на почетку речи подвучи црвеном, а на крају речи плавом бојицом.

овца

бик

пас

коњ

медвед

гуштер

3. Допиши слово које недостаје тако да добијеш реч.

ками ___ ица

___ алфија

на ___ а

___ ајчина ___ ушица

4. Промени подвучено слово самогласником, тако да настане нова реч.

ДИМ – _____ ОБЛАК – _____ КЕСА – _____

РОБА – _____ СЛАВА – _____ РИКА – _____

5. Погледај лице неког ко је близу тебе, па запиши шта на лицу почиње словом О.

---

6. Од намирница које у свом називу имају глас С заједно са родитељима састави здрав оброк.

Истраживалица

Откриј помоћу интернета која је најдужа реч у српском језику. Нека ти помогне неко од одраслих. Запиши је на линији. Колико та реч има слова?

Самогласници и сугласници

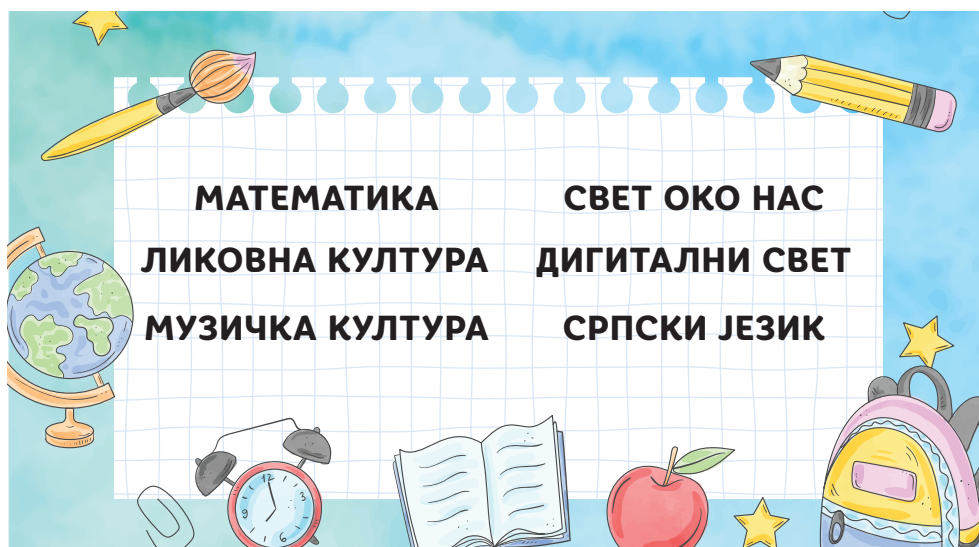
Аа Бб Вв Гг Дд Ћћ Ее
Жж Зз Ии Јј Кк Лл Љљ
Мм Нн Њњ Оо Пп Рр
Сс Тт Ћћ Уу Фф Хх Цц
Чч Џџ Шш

1. Заокружи тачан одговор.

У датим речима слова у боји су СУГЛАСНИЦИ/САМОГЛАСНИЦИ.

СОЛИТЕР **СТАНОВНИК** **ЛИФТ** **СТЕПЕНИЦЕ** **НАСЕЉЕ**

2. У називима школских предмета самогласнике подвуци црвеном бојицом.

3. На линији напиши своје име и презиме.

Преброј колико у њему има самогласника, а колико сугласника.

---

4. Обој кружић испред тачног одговора.

Глас О је:

САМОГЛАСНИК   СУГЛАСНИК

Запиши дане у недељи који у свом називу не садрже глас О.

---

5. Допиши сугласник који недостаје, тако да добијеш реч.

___руг   прија___елство   и___ра   ра___ост

6. Осмисли имена која почињу самогласником и садрже у свом називу најмање још један самогласник.

А – _____

Е – _____

И – _____

О – _____

У – _____

7. Датим самогласницима додај сугласнике и осмисли реч. Није обавезно да употребиш самогласнике редоследом којим су написани.

А, Е, О _____

_____

И, Е, О _____

_____

У, А, Е _____

_____

8. Подвуци 2. сугласник сваке речи па од слова направи нову реч.

лептир

мирис

лист

латица

_____

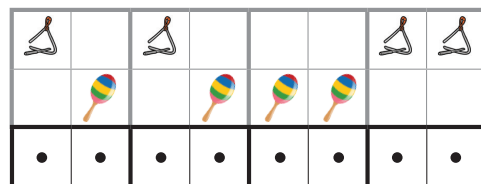

Сецкалица

Из наслова новина исеци самогласнике. Залепи их на посебан папир, украси их, па направи постер за своју собу или учионицу.

Слог

1. Бли- стај, бли- стај, зве- здо ма- ла,

1. Стрелицом повежи слоге, тако да добијеш реч.

МО

ТО

ЧА

САК

ПЕ

РЕ

ЛЕ

МАЦ

2. Подели речи на слоге усправним цртама.

ТЕРАСА

КОКИЦЕ

МУЗИКА

ЗИДОВИ

3. Слогови су се измешали. Откриј које се животиње овде крију, па њихове називе правилно запиши.

РА-ЖИ-ФА _____ БА-ЖА _____

ДА-РО _____ КА-ФО _____

РОГ-СО-НО _____ ЦА-ЛИ-СИ _____

4. Додај слог у сваку реч да добијеш назив спорта. Употреби слоге који су уоквирени.

ЏУ _____ ТЕ _____ ПЛИ _____ ЊЕ _____ КА _____ ТЕ _____

РА
ДО
НИС
ВА

5. Допуни стихове песме „Бабарога“ Љубивоја Ршумовића слоговима из облачића.

Има једна _____ ћина стро _____

У којој живи ба _____ Рога

А ја сам ваљ _____ разумете

Једно вео _____ храбро _____ ете

Па сам решио упра _____ стога

Да јој покажем њеног бо _____.

6. Дате слоге -ЋУ и -ЋЕ упиши на одговарајуће место, тако да добијеш целу песму. Када то урадиш, све стихове подели на слоге усправним цртама.

Колари____, пани____,

Плетемо се сами____,

Сами себе запли____мо,

Сами себе распли____мо.

7. Састави нову реч од првих слогова прве речи и других слогова друге речи, као што је показано у примеру.

МАЛИНА + ПОШТА = МАШТА

СТАНИЦА + ЈАРАЦ = _____

ЈЕСЕН + ЗЕЛЕН = _____

ЈУТРО + КОНАК = _____

СВЕСКА + НЕМИР = _____

НОГА + ЛОВАЦ = _____

КОТАО + РОСА = _____

РУКА + ГРУЖА = _____

РАДА + ЛОНАЦ = _____

8. Подвучени слог замени неким другим слогом тако да се речи римују.

КЊИ-ГА – _____-ГА

ПИ-СТА – _____-СТА

СРЕ-ДА – _____-ДА

ГРА-НА – _____-НА

Сецкалица

Исеци слоге из часописа за децу које имаш код куће. Направи од њих своје име и презиме.

Придеви

1. Употреби три описна придева да опишеш лампу са слике.

---

2. У следећим реченицама подвуци придеве.

На школски пано ставили смо занимљиве дечје радове. На радовима су приказане зимске чаролије.

3. Повежи придев са одговарајућом именицом.

чупава	зграда
висока	папир
поцепан	коса

4. Запиши назив животиње којој одговара опис.

лукава _____
брз _____
вредан _____
спор _____
жуто _____

Смејалица

Какав је слон када
изађе из воде?
– Мокар.

5. У народној успаванци „Мајка Јова у ружи родила“ пронађи и подвуци описне придеве.

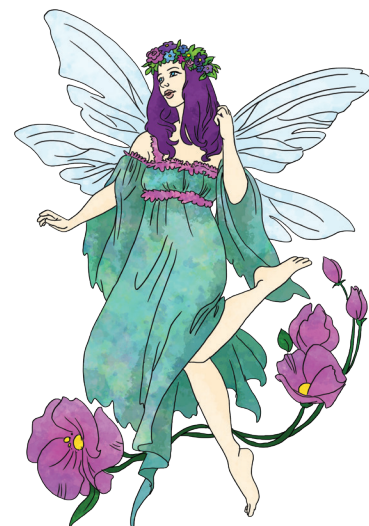
Мајка Јова у ружи родила,
ружица га на лист дочекала,
бијела вила у свилу повила,
а пчелица медом задојила,

ластаница крилом покривала:
нек је румен кô ружа румена,
нек је бијел кô бијела вила...

6. Вила Добрила и Злоћко Мргудић добила су име према својим особинама. У складу са њиховим именима додели им одговарајуће врлине и мане тако што ћеш их повезати са сликом.

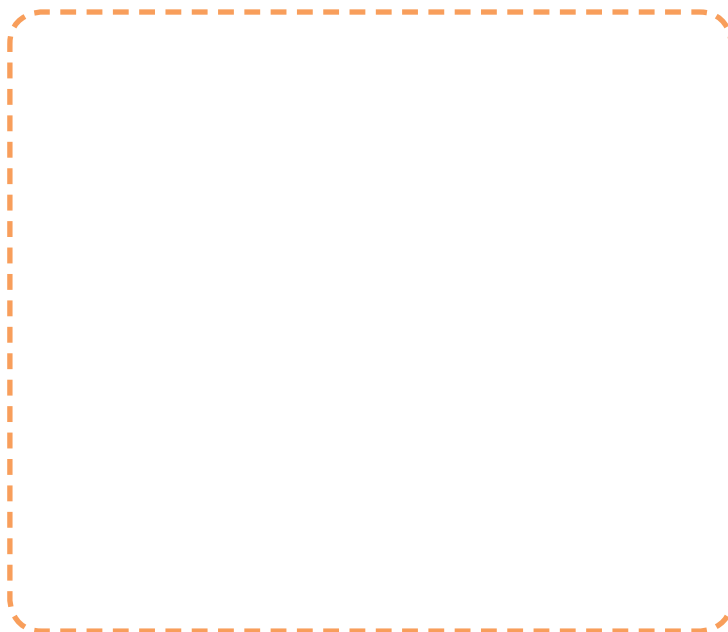

љубоморан/љубоморна
пажљив/пажљива
лењ/лења
скроман/скромна
поштен/поштена
злобан/злобна
вредан/вредна
добродушан/добродушна
пакостан/пакосна
племенит/племенита
лукав/лукава
пргав/пргава

7. Пажљиво прочитај текст. Потом према датом опису нацртај клоуна Болета.

Кловн Боле био је изразито висок, некако мршав. Носио је белу мајицу на тегет пруге и жуте панталоне са љубичастим туфнама. Имао је плаве трегере. Ципеле су му биле велике. Лева је била црвена, са одвезаном црном пертлом. Десна је била зелена, поцепана на врху. Боле је имао коврџаву наранџасту косу, а на глави је носио зелену капу, са малим, жутиим цветом. Лице му је било тужно, бледо, а на њему се истицао велики, црвени нос.

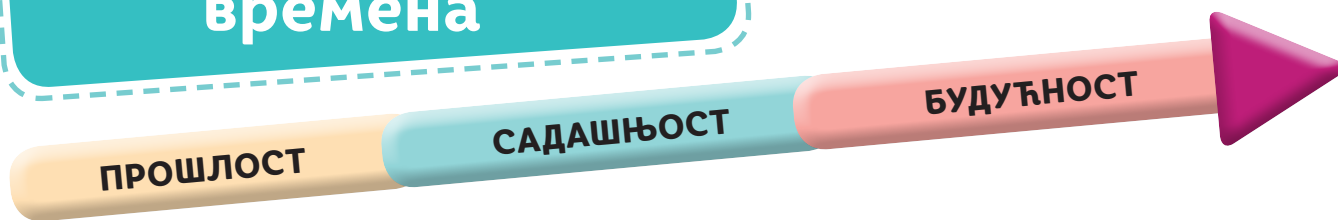
Истраживалица

Пронађи у школској библиотеци три књиге у чијим насловима се налази придев. Запиши наслове на линију.

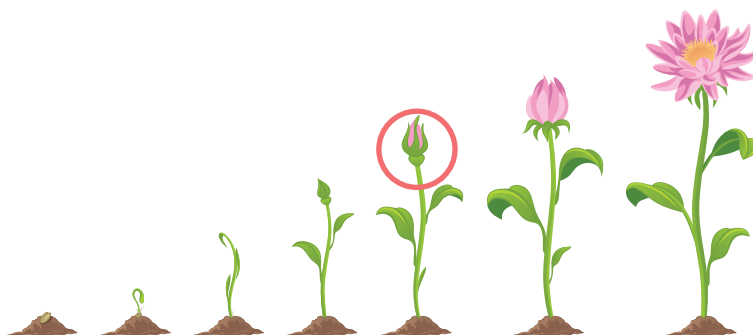

Глаголска времена

1. Погледај обележену слику цвета који је сада у пупољку. Заокружи плавом бојицом слике које се односе на прошлост, а црвеном бојицом слике које се односе на будућност.

2. Поред сваке реченице напиши на које се време односи.

Сада идем у други разред. _____

Прошле године сам био први разред. _____

Следеће године ћу ићи у трећи разред. _____

3. Глагол који је подвучен запиши у одговарајућем времену, тако да реченица има смисла.

Путовали смо на море вечерас. _____

Јуче ће ми се родити сестра. _____

Сутра сам ишла на Калемегдан. _____

4. Некада су се људи превозили коњима и дрвеним колима, сада се превозе бициклом, бродом, аутомобилом, авионом. Нацртај своје возило будућности, па поред цртежа напиши три реченице о њему и подвучи глаголе.

_____

_____

_____

_____

5. Допуни реченицу називом занимања којим желиш да се бавиш када одрастеш.
Кад порастем, бићу _____.

Које време означава ова реченица? _____

6. Реши асоцијације тако што ћеш уписати на које време се односе речи из колона.
Затим у љубачасто поље упиши коначно решење.

7. Заокружи слику телефона која одговара садашњости.

Истраживалица

Сазнај од родитеља шта си све радио/радила као беба. Запиши реченице са глаголима у прошлом времену.
